

De fem forbandede år...

Dagen efter min konfirmation, den 9/4 1940, på øen Fuur blev jeg af købmanden underrettet om tyskernes overfald på Danmark. Jeg skyndte mig hjem og underrettede min far, der igen underrettede sin lærerkollega på skolen. De udspurgte mig grundigt om købmandens oplysning og endte med at grine smørret. De var sikre på at købmanden holdt mig for nar. Førstelæreren havde radio – På daværende tidspunkt en slags luksus som ikke alle havde råd til. Han åbnede den og da han hørte tyskernes ” Oprop ” var det slut med morskaben. De to kolleger vandrede op og ned ad skolens legeplads med alvorlige miner. Umoden som jeg var, fattede jeg ikke rigtigt alvoren i situationen, men godtede mig fordi de nærmest havde overbegrinet mig. Senere på dagen kom så de tyske flyvemaskiner flyvende over øen med kurs mod Ålborg eller Norge.

I 1944 blev jeg ansat som elev på en pelsfarm ved Hobro. Jeg spiste hos brugsuddeleren på Aalborgvej. D 8/10 lige efter aftensmaden hørte vi et frygteligt brag fra en eksplosion, og lidt efter sirener fra flere ambulancer. Vi havde jo ambulancer både hos Falck og Zonen. Desuden alt muligt katastrofemateriel hos C.B.U.- det nuværende C.F. som havde kaserne i Hobro. Alle rykkede ud og kørte ud ad Aalborgvej. Vi kunne iagttage hele Sceneriet fra førsteparket ovenover brugsforeningen. Senere kom ambulancer helt fra Randers. Vi tipsede at der alt i alt passerede ca 25 ambulancer på vej ud af byen. Hurtigt fik vi underretning om at det var en terrorsprængning af en togvogn fra Jyllandsekspressen . En togvogn med ene uskyldige mennesker. Denne svinestreg blev udført af den berygtede Brøndumbande, som senere blev henrettet. Der kom for resten også to ambulancer fra værnemagten, men de blev

hurtigt kaldt tilbage . (Ordre fra højere sted)

.Brugsforeningens voksne lærling var ankommet til katastrofepladsen før det blev afspærret. Han berettede levende om alt det frygtelige han havde set. Denne ugerning kostede 12 mennesker livet, mens 60 blev mere eller mindre lemlæstede.

Den ødelagte togvogn blev slæbt til Hobro jernbanestation, hvor jeg – på forholdsvis kort afstand – besigtigede den dagen efter. Et forfærdeligt syn når man betænker at vognen var fyldt med uskyldige mennesker da attentatet skete..

Mens jeg var ansat på farmen stiftede vi bekendtskab med en tysk soldat der var røntgenfotograf på det tyske feltlazaret. I det civile liv, var han vist nok også fotograf. Jeg har flere fotos som han har optaget på farmen. Han var antinazist og deserterede kort før krigens slutning. Så vidt vides gjorde han modstandsbevægelsen forskellige tjenester, ved udleveringen af fotos af danske landsforrædere og andet ”godtfolk” som havde deres gang på lazarettet. Under et senere besøg i Hobro, efter krigens slutning, traf jeg ham i civil. Han virkede lidt bedrøvet og deprimeret. Han var et fint og følsomt menneske, og havde været meget igennem. Kort efter han – efter sigende – ville have fået varig opholdstilladelse i Danmark – tog han sit eget liv. Dybt tragisk – os der kendte ham blev virkeligt nedslået og dybt berørt.

Efter nytår 1945 rejste jeg til Refnæs ved Kalundborg for at arbejde på en mindre pelsfarm. Rejsen varede ca 3 døgn inden jeg var fremme. I den lille stationsby Pjedsted holdt vi stille i ca 6 timer fordi vore flittige sabotører hele tiden sprængte jernbaneskinneerne foran os. På Sjælland var der også trafikproblemer, så det blev en uforglemmelig og besværlig rejse.

I Kalundborg oplevede jeg befrielsen. Jeg fik meddelelsen tidligt om morgenen, og så snart jeg havde udført det nødvendige arbejde på farmen, drog jeg sammen med en del andre fra egnen, til Kalundborg. En tur på ca 7 km på ”gåben”, og det samme senere hjemad. Det lå jo lidt tungt med cykeldæk, slanger og deslige. 14 km blev jo heller ikke regnet for noget særligt dengang.

I Kalundborg stod det hele på gloende pæle da vi ankom. Bevæbnede frihedskæmpere for rundt i byen på motorcykler og i biler og hentede folk ind til afhøring og internering. Det var selvfølgelig først og fremmest landsforrædere, stikkere og værnemagere der blev anholdt og gennet ind i busser og kørt bort. Også tyskerpigerne – de såkaldte feltmadrasser - gik heller ikke ram forbi. Det var ikke noget opløftende syn at se dem med skamfuldt, bøjede hoveder stige ind i bussen, mens folk piftede og skreg. Herregud... Hvis det eneste de havde gjort var at lette overtrykket på en betrængt tysk soldat, kunne man vel nøjes med at vise dem kold foragt – det gjorde vi jo alle i forvejen. Nå, men sådan gik altså den første dags opgør med de fem forbandede år i Kalundborg, og billedet blev jo nok det samme over hele landet.